

דרך הישר

יש בורא עולם והוא אוהב אותך!

עלון מס' 16

HAYASHAR.COM

פרשת במדבר

כן אחרי חטא העגל, ולכן גם המספרים היו דומים, אז למה לעשות עוד מפקד, בעקב פשאיין ברכה בספור ובמנוי? רש"י הקדוש כותב כי חביבים ישראל על בורא עולם, וכמו שיש אדם שיש לו אבנים טובות ויקרות בכיסו ומדי פעם מוציא אותן וסופר אותן ומשמח את לבו, כך בורא עולם סופר אותנו כמו יהלומים ונהנה מן. אבל כיון שתורה היא מלשון הוראה, בורא עולם כותב את המפקדים בתורה על מנת ללמדנו: סוד חשוב של ספירת האדם.

כאשר אני מחשיב אדם ודעותיו, אומרים שאני "סופר אותו", כי לספור פרושו להחשיב, אדם לא סופר דברים שאין לו בהם צורך ואינם חשובים לו, וכך אדם שאנחנו סופרים אותו הוא חשוב בעינינו, ובורא עולם בקש ללמדנו לא רק שהוא סופר אותנו כי הוא אוהב אותנו, אלא כיון שעלינו ללכת בדרךיו (מה הוא רחום גם אני רחום, מה הוא חנון, גם אני חנון...) עלינו לספור אחד את השני.

הכח של עם ישראל מגיע מהחבור שלו אחד לשני, וכאשר הקדוש ברוך הוא ספר את כל עם ישראל כאן, גם את התינוקות מגיל חדש ומעלה, הוא בקש ללמד אותנו כי כלנו חשובים לו עד מאד, וממילא אנחנו צריכים להיות חשובים אחד לשני כי כלנו הבנים שלו, וכאשר אנחנו מחשיבים את השני אנחנו מוסיפים לחשיבות של עצמנו. ובמפקד כזה כן תחול הברכה, כי זו ספירה שמחברת את כלם לאחד, ואז הופכים לכלי ראוי להשראת השכינה עליו כמו במעמד הר סיני.

פרשת במדבר פותחת במפקדים השונים שעושה בורא עולם לעם ישראל, ספירת ישראל למלחמה, הלויים לעבודה, והבכורות לפדיון. הגמרא אומרת כי אין הברכה חלה על הספור המנוי והמדוד. כלומר אם אני לא יודע בדיוק כמה יש לי מדבר מסוים, בורא עולם יכול לברך את אותו דבר ולהרבות אותו כי זה נס נסתר, אבל אם אני סופר, מודד או שוקל יש לי מדה מדיקת כבר אי אפשר להוסיף מעל לטבע שהרי הדבר מיד יתגלה.

ואם כן נשאלת השאלה מדוע מרבה בורא עולם לספור את בני ישראל שוב ושוב? הרי נפסק להלכה כי אין לספור אנשים בשל עין הרע שבדבר, וגם כשצריך למנות לצורך מצוה לא מונים ישירות במספרים או אותיות, אלא על ידי חפצים שאותם אנשים מביאים (או על ידי בת קול כפי שהיה במפקד כאן כשמשה רבנו עבר מאהל לאהל ויצאה בת קול ואמרה לו את מספר הנפשות שבפנים).

אמנם נכון כי לא שיה עין הרע במפקד שבורא עולם עצמו עושה, מה גם שהיה ענין בכל המפקדים שבורא עולם עשה במדבר, מהיציאה ממצרים כדי לראות כמה יצאו וכמה נותרו בחשף ומתו במצרים כי לא היו ראויים להגאל, אחרי חטא העגל כדי לראות כמה נותרו, וכן לפני הכניסה לארץ כי זה הדור של הבנים של אלה שיצאו ממצרים והם אלה שנקנסים לארץ המבטחת, וגם פה מנין הלויים והבכורות נצרך על מנת לפדות את הבכורות של ישראל על ידי הלויים, אבל המפקד של כל היוצאים למלחמה מן 20 ועד 60 כבר נמנו פחצי שנה לפני

כאשר אנחנו סופרים אחד את השני אנחנו מבטאים את החשיבות שאנחנו נותנים לאחרים והם לנו, וזה רצון ה' העליון ומקור הברכה האמתית - שנהיה "אדם" אחד.

ברכות השחר - ברכת שלא עשני גוי

וְצָרִיךְ לַעֲנוּ בְעֵמֶק הַבְּרָכָה, מֵאַחַר וְהָעַם הַיְהוּדִי הוּא שְׁבָרִיר אַחוּז מְאֻכְלוּסִית הָעוֹלָם, וְאִם כֵּן הַסְּפוּי לַהֲנָלֵד גּוֹי הוּא גְבוּהַ אֶלְפֵי אַחוּזִים מְלֵהוּיּוֹת יְהוּדִי, וּבְעֵצָם הָעֵבֶדָה שְׁלֹא נוֹלְדָתִי גּוֹי יֵשׁ בְּטוֹי לִיחֻוד שְׁלִי, וְכָל הַבְּרָכוֹת שֶׁקָּדְמוּ לַבְּרָכָה זֹז מְקַבְּלוֹת מְשֻׁמְעוֹת אַחֲרָת, כִּי אִמָּנָם גַּם הַגּוֹי מְקַבֵּל אֶת נַפְשׁוֹ בְּבִקְרָה, וּמְקַבֵּל דַּעַת וּמְקַבֵּל עֵינַיִם לְרֹאוֹת וּמְשִׁימָה לַעֲשׂוֹת, אֲבָל אִם אֲנִי לֹא גּוֹי הָרִי שֶׁהִדְעַת שְׁלִי לֹא אוֹתָהּ דַּעַת, וְהָעֵינַיִם שְׁלִי לֹא רוֹאוֹת אֶת אוֹתוֹ מְרָאָה וְהַמְשִׁימָה שֶׁלִּפְנֵי לֹא שִׁיכַת לְמְשִׁימוֹת שֶׁל הַגּוֹי. וְאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא עַל עַם יִשְׂרָאֵל "אַתֶּם קְרוּיִים אָדָם וְאִין הַגּוֹיִם קְרוּאִים אָדָם", וּמִסְפִּירִים כִּי לְכָל הַשְּׁמוֹת הַנִּרְדָּפִים לְאָדָם כְּגוֹן "אִישׁ" יֵשׁ יְחִיד וְרַבִּים: אִישׁ - אֲנָשִׁים, אֲבָל לְמַלְאָה "אָדָם" אִין רַבִּים, וְזֶה שֶׁאָמַר רַבִּי עֲקִיבָא שִׁישְׂרָאֵל קְרוּאִים אָדָם כְּלוּמַר כְּלָם הֵם אָדָם אֶחָד גָּדוֹל, שֶׁמְשֻׁפִיעִים אֶחָד עַל הַשְּׁנֵי וּמְגַנְיִם אֶחָד עַל הַשְּׁנֵי בְּזָכוּיוֹת שֶׁלָּהֶם, וּבְכָף הֵם נִבְדָּלִים מִן הַגּוֹיִם שֶׁכָּל אֶחָד דּוֹאֵג לְעַצְמוֹ כִּי אִין מִי שִׁידָאָג לוֹ, וְאֵלוֹ הַיְהוּדִים נִבְרָאוּ עִם חֲבוּר אֶחָד לְשָׁנֵי שֶׁכָּלֶם נִיצוּצוֹת אֶלֶק מִמַּעַל, וְכֹאֲשֶׁר יְהוּדִי אֶחָד יְכוֹל לִהְיוֹת לְמַטָּה הוּא לֹא הוֹלֵךְ לְאַבּוֹד כִּי בְּגִלְל שֶׁהוּא שִׁיף לְכָלֶל הָעַם הַיְהוּדִי, חוֹבְרוֹת הַנְּשָׁמוֹת לַעֲזוֹר לוֹ וְהוּא מְקַבֵּל כּוֹחוֹת מִהַמְּכַלּוֹל שֶׁל הַנְּשָׁמוֹת. וְלָכוֹ נִבְרָה שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גּוֹי, כִּי כֹאֲשֶׁר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הַבְּדִיל אוֹתִי מִן הַגּוֹיִם, לֹא רַק שֶׁנִּתְּנוּ לִי אֶת כָּל הַבְּרָכוֹת וְהָעֲזָרָה שֶׁצִּינּוּ בַּבְּרָכוֹת הַקְּדוּמוֹת, אֲלֵא שֶׁחֲבַר אוֹתִי לְמִקּוֹר כֹּחַ שֶׁאִין לַגּוֹי וְזֶה הָעַם הַיְהוּדִי וּמִשָּׁם אֲנִי יְכוֹל לְשֹׂאֵב כּוֹחוֹת נוֹסְפִים עַל מְנַת לְהַתְגַּבֵּר עַל הַמְּנִיעוֹת וְלַעֲבֹד אֶת ה' יִתְבָּרַךְ מְכַל מְקוֹם אֵלָיו אֲגִיעַ בְּחַיִּי.

"כְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מְלֹךְ הָעוֹלָם, שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גּוֹי".

לְאַחַר שֶׁבִּרְכָנוּ אֶת כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁלָּנוּ כְּאָדָם, בְּרָכָה זֹז הִיא הַבְּרָכָה הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁמְבַקֶּשֶׁת לְהַדְגִישׁ אֶת הַהוֹדָה עַל כָּף שֶׁאֲנַחְנוּ יְהוּדִים וְלֹא גּוֹיִם. אֲנַחְנוּ לֹא מְבָרְכִים עַל כָּף שֶׁאֲנַחְנוּ יְהוּדִים אֲלֵא שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא גּוֹיִם, וְהַסְּבָה הִיא שֶׁכִּדִּי לִהְיוֹת יְהוּדִי כְּשֶׁר וְרָצוּי לְפָנֵי ה' יִתְבָּרַךְ זֶה תְלוּי בְעֵמֶל שֶׁלָּנוּ, אֲבָל הָעֵבֶדָה שְׁלֹא נוֹלְדָנוּ גּוֹיִם וְיֵשׁ לָנוּ אֶת הַפּוֹטְנָצִיָּאל לְהַגִיעַ לְאוֹתָם גְבוּהִים שֶׁגּוֹי לֹא יִגִיעַ אֲלֵיהֶם לְעוֹלָם (אֲלֵא אִם כֵּן יִתְגַּבֵּר אֲבָל אִז הוּא כְּבָר אִינוֹ גּוֹי אֲלֵא יְהוּדִי), עַל זֶה יֵשׁ לְהוֹדוֹת בְּכָל יוֹם. פֶּשֶׁט הַבְּרָכָה שְׁלֹא עֲשֵׂנִי גּוֹי הוּא בְּכָף שֶׁאֲנִי יְכוֹל לְקַיֵּם תְּרִי"ג מִצְוֹת כְּמִצְוָה וְעוֹשָׂה, שֶׁזֶז הַדְּרָגָה הַגְבוּהָה בְּיוֹתֵר שֶׁל קִיּוּם מִצְוֹת, וּבְכָל מִצְוָה שֶׁאֲנִי מְקַיֵּם, הַנֶּפֶשׁ שְׁלִי הוֹפְכֶת לְמִרְכָּבָה לְשִׁכְיָנָה שְׁשׂוּרָה עַל אוֹתָם אֲבָרִים בָּהֶם בַּעֲצֵתִי אֶת הַמִּצְוָה וְעַל הַנֶּפֶשׁ שֶׁמְחַיָּה אֶת אוֹתָם אֲבָרִים. הַיְחוּד הַזֶּה בֵּין אָדָם לְבוֹרָא עַל יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְוֹת הוּא רַק לִיהוּדִי, וְאֵלוֹ מִי שֶׁנּוֹלְדָ גּוֹי אִינוֹ מְקַבֵּל שְׁכָר עַל הַמִּצְוֹת כְּמִצְוָה וְעוֹשָׂה אֲלֵא כֹלָא מִצְוָה וְעוֹשָׂה גַם בְּשִׁבְעַת מִצְוֹת בְּנֵי נֹחַ שֶׁהוּא כֵּן מִצְוָה בְּהוֹ, וְאִין לוֹ אֶת הַיְכָלֶת לְהִתְחַבֵּר אֶל הַשְּׁכִינָה הַקְּדוּשָׁה וְלִהְיוֹת לְאֶחָד עִם בּוֹרָא עוֹלָם. הַסְּבָה שֶׁאֲנַחְנוּ לֹא מְבָרְכִים "שֶׁעֲשֵׂנִי יִשְׂרָאֵל" כִּפִּי אַחַת הַדְּעוֹת בְּגַמְרָא, מְכִינּוּ שִׁישְׂרָאֵל הִיא דְרָגָה שֶׁצָּרִיךְ לְהַגִיעַ אֲלֵיהָ עַל יְדֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, אוֹ אִז אֲנַחְנוּ נוֹכַח לְהִתְחַבֵּר אֶל בּוֹרָא עוֹלָם וְלְהַרְגִישׁ עוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה.